

Lärande och användbara utvärderingar – exempel från Västra Götaland

Åsa Rydin Svenberg, Monica Emanuelsson

Västra Götalandsregionen

Reglabs utvärderingsnätverk 2024-11-14

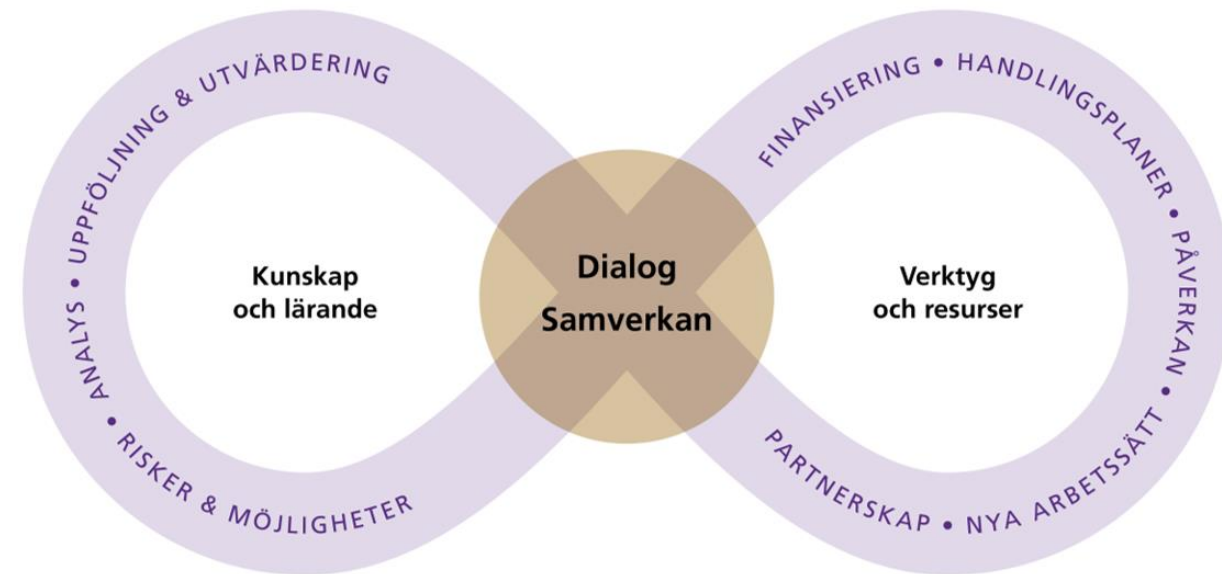
Systematisk uppföljning och utvärdering för ett ökat lärande - En modell för regional utveckling

- Organiserar och effektiviserar arbetet med uppföljning och utvärdering
- Skapar förutsättningar för att resultat kommer till användning och bidrar till ett ökat lärande
- Berör flera olika stödformer och lägger grunden för prioriteringar
- Modellen i sin helhet finns att ta del av här: vgregion.se/utvardering

The screenshot shows the website of Västra Götalandsregionen. The header includes the logo and navigation links: Kontakt, Language, Teckenspråk, Press, Webbplatskarta, and Tillgänglighet. A search bar is located on the right. Below the header, there is a navigation bar with links to Jobba i VGR, Hälsa och vård, Regional utveckling (highlighted), Kultur, Kollektivtrafik, Politik, Aktuellt, and Om VGR. The main content area displays a breadcrumb trail: Startside / Regional utveckling / Statistik och analys / Uppföljning regional utveckling / En modell för regional utveckling. On the left, a sidebar menu for 'Regional utveckling' lists: Hitta områden A-Ö, Kontakt regional utveckling, Mötesplatser och kalender, Områden, Regional utvecklingsstrategi, Statistik och analys (highlighted), Söka stöd, and Uppdrag. The main article title is 'En modell för regional utveckling, Västra Götalandsregionen'. The text below the title states: 'För att få ett system över vad som bör följas upp och vilka insatser som bör utvärderas har en modell för systematisk uppföljning och utvärdering för ett ökat lärande tagits fram för regional utveckling:'. Two links are provided: 'Systematisk uppföljning och utvärdering för ett ökat lärande - En modell för regional utveckling, Västra Götalandsregionen' and 'Kortversion av Systematisk uppföljning och utvärdering för ett ökat lärande - En modell för regional utveckling, Västra Götalandsregionen'. The bottom paragraph mentions: 'Under 2023 gjordes även ett arbete kopplat till lärande och användning. Detta resulterade i rapporten [Utvecklande utvärdering - Hur får vi till en användning och ett lärande?](#)'.

Ökat fokus på utvecklingsorienterade utvärderingar

- Från kontroll och granskning till lärande och utveckling
- Komplexiteten inom regionalt utvecklingsarbete kräver ett helhetsgrepp
- Tematiska utvärderingar ett sätt att visa på förflyttning i ett bredare perspektiv

Bilden kommer från den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland 2021-2030. Den illustrerar genomförandet i form av tecknet för evighet. Kontinuerlig dialog och samverkan finns i centrum och kunskap och lärande samspelar och växelverkar med de insatser som görs med hjälp av olika resurser och verktyg.

Inför en utvärdering

- Vad är syftet med utvärderingen?
- Vilka utvärderingsfrågor är aktuella?
- Vem är målgrupp för utvärderingen?
- Hur ska utvärderingen användas?
- Hur kan lärandet/användandet av den maximeras?
- När måste utvärderingen vara färdig?

Vikten av inkludering

- En lärande utvärdering behöver ta in fler perspektiv och skapa en känsla av ägarskap
- Aktörer kan vara nära involverade i insatsen, målgrupp, medfinansiär eller personer/organisationer som på annat sätt påverkas

Involvering i varierande omfattning:

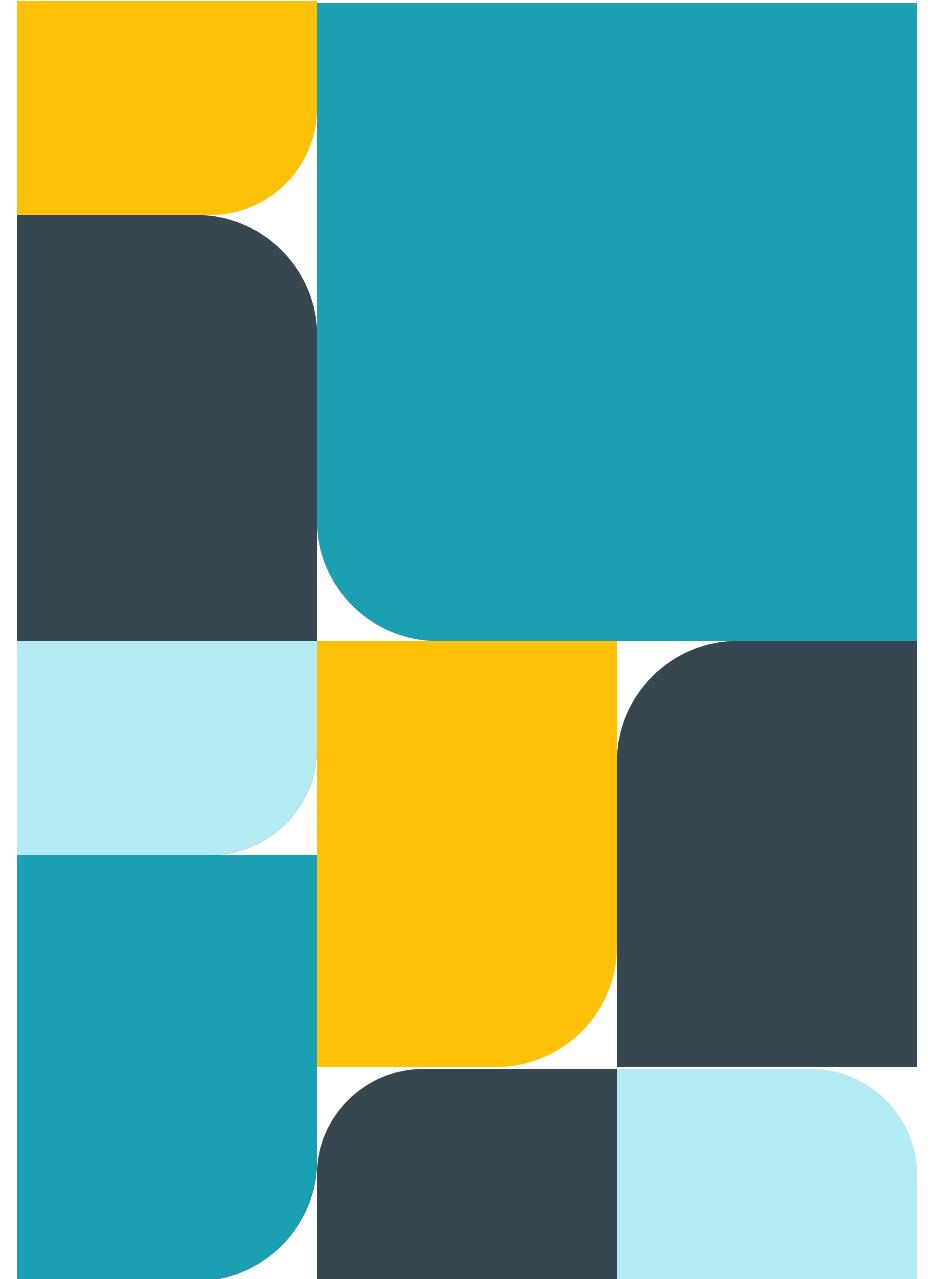
1. Ge information i sakfrågor och synpunkter från sitt perspektiv.
2. Kommentera frågeställningar, fokus och metodval.
3. Ingå i referensgrupper.
4. Medverka vid datainsamling.
5. Medverka vid analys och tolkning.
6. Medverka vid rapportskrivande.

Utvärderingsresultat i ett större sammanhang

- Kommunikation avgörande för lärande och användning
- Planering i tidigt skede – kommunikationsplan
- Utvärdering satt i rätt kontext för en ökad förståelse och relevans
- Viktigt skapa förutsättningar för gemensamt kunskapsskapande i regionalt utvecklingsarbete

Utvärdering som en del av översynen av den delregionala utvecklingsstrategin i Västra Götaland

Översyn Regional Utvecklingsstrategi

Aktualisera
samhällsutmaningar
och förutsättningar

Stärka
genomförandet

STRATEGIS MÅL 2030

Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för
omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

Robust och sammanhållet • Jämnt och öppet • Fossiloberoende och cirkulärt

Mål och urval av
långsiktiga
prioriteringar
ligger kvar.

LÅNGSIKTIGA PRIORITERINGAR

Stärka
innovationskraften

Bygga
kompetens

Öka
inkluderingen

Knyta samman
Västra Götaland

Utvärderades våren 2024

Ses över och
justeras. Behålla
någon/några/skruva
och utveckla. Nya
kraftsamlingar?

TVÄRSEKTORIELLA KRAFTSAMLINGAR

Fullföljda studier

Digitalisering

Elektrifiering

Cirkulära affärsmodeller

Kraftsamlingar
2021–2024/25

Utvärdering av västsvenska kraftsamlingar

- Som en del av översynen av RUS har en utvärdering genomförts
 - Av de fyra tvärsektoriella kraftsamlingarna, som är beslutade för 4 år i taget. Vad tar vi med oss i fortsatt arbete med dessa områden?
 - Av kraftsamling som metod och arbetssätt: hjälper de oss att accelerera takten i omställningen mot målet i RUS?
- Rapporterna utgör ett av flera underlag i översynen av strategin
- **För att kunna svara på frågan om nuvarande kraftsamlingar fortsatt är de fyra mest prioriterade områdena att kraftsamla gemensamt kring**, behöver vi även väga in analys av samhällets utmaningar och kunskap om hur utvecklingen går i Västra Götaland.
- De 5 rapporterna finns på www.vgregion.se/vg2030 under *Uppföljning av regionala utvecklingsstrategin*

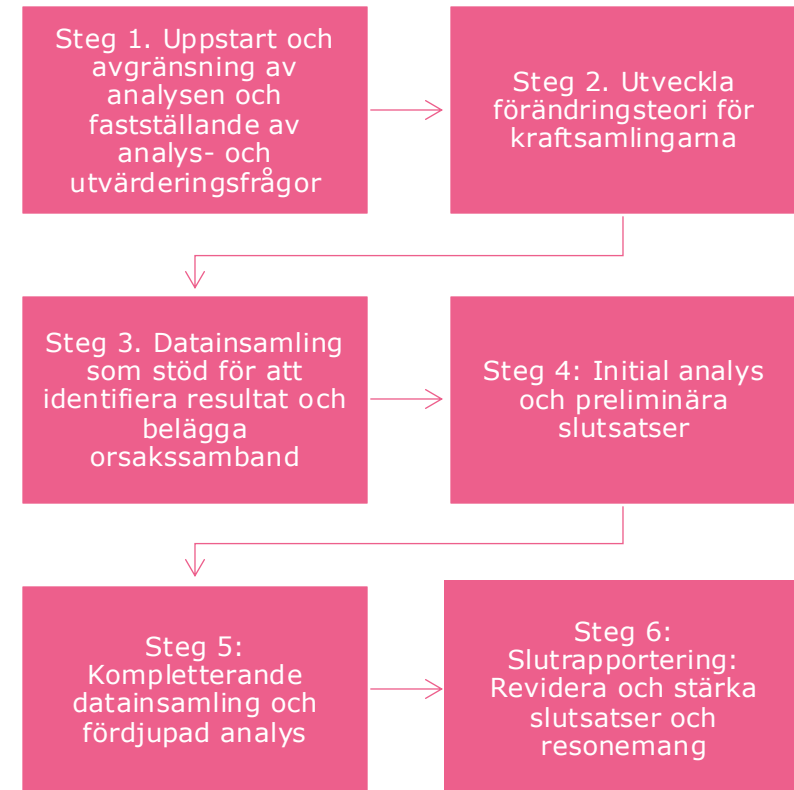
Översyn av RUS – steg i processen

VÅREN 2024 HÖSTEN 2024 VÅREN 2025 HÖSTEN 2025

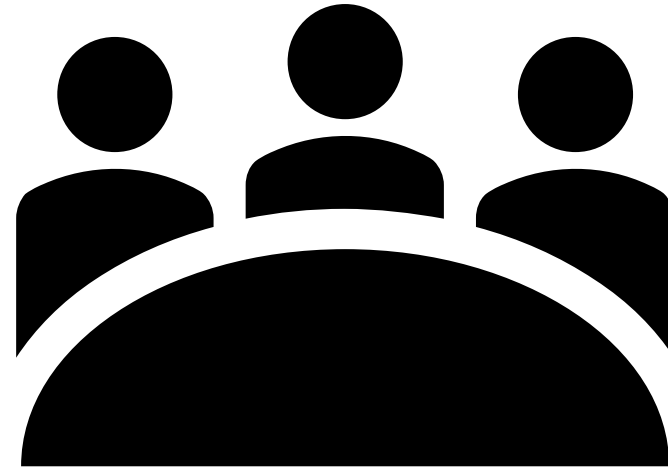
Hur har utvärderingarna genomförts?

- Utförts av WSP mars-sept 2024
- Granskning av RUS, strategier, VP, uppföljningar m.m.
- Intervjuer med personer i ledande position hos nyckelaktörer i genomförande av RUS / Kraftsamlingarna
- Intervjuer med personer som arbetar operativt med genomförande av insatser inom samtliga kraftsamlingar
- Lärseminarium 17-18 juni – ett per kraftsamling och ett för helheten

För att få till ett användande och lärande

- Dialog med berörda inför, under och efter utvärderingens genomförande
- Tolkning av utvärderarnas resultat och rekommendationer
- Spridning av utvärderingsrapporter

Inför utvärderingen (exempel)

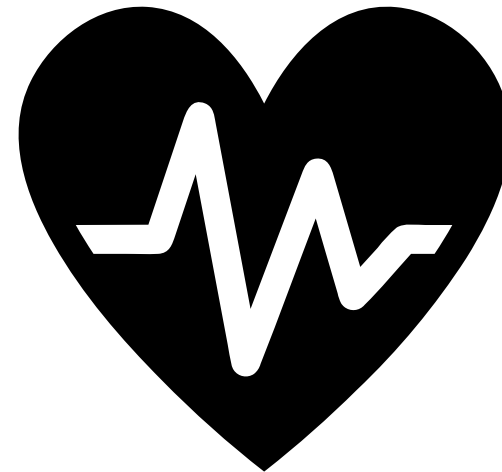
- En **uppföljnings- och utvärderingsplan** togs fram i samband med framtagandet av RUS. Där angavs de stora dragen kopplat till uppföljning och utvärdering
- Utvärderingens **upplägg togs fram gemensamt** av processledarna för RUS (ansvariga för översynens genomförande) och avdelning samhällsanalys
- Dialoger och möten om bland annat:
 - Inriktning av utvärderingen där ledningsgrupp RU VGR (cheferna i RU) deltog
 - Utvärderingsfrågor där utpekade samordnarna för respektive kraftsamling (fyra personer) deltog

DE VÄGLEDANDE PRINCIPERNA är viktiga för den kvalitativa uppföljningen. Strategins ska följas upp årligen och ses över minst en gång varje mandatperiod. I samband med översynen planeras en utvärdering som ligger till grund för beslut om eventuella justeringar i strategin. Västra Götalandsregionen har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering, och respektive aktör ansvarar för att följa upp sina insatser. Ett aktivt och systematiskt arbete krävs för att skapa ett strategiskt lärande av de uppföljningar och utvärderingar som görs.

Utdrag RUS VG

Under utvärderingen (exempel)

- Regelbundna pulsmöten med WSP där processledare för RUS-översyn och samhällsanalys deltog
- Avstämningar med samordnare för kraftsamlingarna kring möjliga intervjupersoner mm.
- Lärseminarier i juni för några utvalda berörda (såväl interna som externa). Ett seminarium per kraftsamling och ett övergripande för Ledningsgrupp RU VGR. WSP höll i de fyra seminarierna.

Efter utvärderingen (exempel)

Härifrån är det processledarna för RUS som tagit vidare resultaten från utvärderingen och genomfört bland annat:

- Samtal med respektive samordnare utifrån utvärderarnas slutsatser och rekommendationer.
- Samtal internt VGR för såväl tjänstepersoner på berörda avdelningar, stormöte och LG RU, som för politiken t.ex. miljö- och regionutvecklingsnämnden som regional utvecklingsansvarig.
- Samtal externt även här med tjänstepersoner (Västgrupp) och politik (BHU).

VGRs kommentar till WSPs slutsatser Kraftsamling Cirkulära affärsmodeller

- Håller med om:
 - Är ännu omoget och behöver 4 år till för att inte riskera tappa det som hittills byggts upp. Men behöver då formulera tydligare vilken förflyttning som ska ske.
 - behöver etableras fler strukturer och få med några fler aktörer på banan innan området kan leva vidare av egen kraft
 - mycket pågår i området, men vi kan bli bättre på att paketera och kommunicera det! → kan bidra till ökad tydlighet hos våra utvecklingsaktörer kring vad kraftsamlingen är
- Saknas: Finns stort värde/nytta av att koppla ihop branscher, här har kraftsamlingen bidragit
- Håller inte med om att näringslivet saknas. De är visst med, t ex genom "Utmaningen" som innebär att utbildade coacher nu leder företag i sin resa mot att bli cirkulära.
- Kraftsamlingen svarar tydligt mot både klimatutmaningen och biologisk mångfald utifrån resursperspektivet

Utvärdering respektive kraftsamling

Vad säger utvärderingen om arbetet inom kraftsamling Cirkulära affärsmodeller, Digitalisering, Elektrifiering, Fullföljda Studier?

Vilka är rekommendationerna framåt? Vad är VGRs kommentar till WSPs slutsatser?

Gemensam diskussion

Spridning av rapporten

- En särskild sida över uppföljning och utvärdering av den regionala utvecklingsstrategin. Vad gäller utvärderingen:
 - Text som sätter utvärderingen i ett sammanhang:
 - Att den är en del av något större i form av översyn RUS
 - Syftet och inriktning av utvärderingen (dvs vad kan utvärderingarna säga oss)
 - Utvärderingens resultat
 - Länkar till de fem rapporterna

Uppföljning och utvärdering av den regionala utvecklingsstrategin

Västra Götalandsregionen ansvarar för att kontinuerligt utvärdera och följa upp arbetet med den regionala utvecklingsstrategin. Kunskap, uppföljning och utvärdering skapar underlag för ett gemensamt lärande och behovsmotiverade prioriteringar i arbetet framåt i det samlade regionala utvecklingsarbetet.

Varje år sammanställs en uppföljningsrapport som ger en samlad bild av hur genomförandet går och hur utvecklingen ser ut i riktning mot strategins mål. Under 2024-2025 ses strategin över och som en del i det har även en utvärdering genomförts av strategins fyra tvärsektoriella kraftsamlingar.

[Årlig uppföljning av den regionala utvecklingsstrategin](#) →

Utvärdering av kraftsamlingar

Som en del av översynen har en utvärdering genomförts av strategins fyra tvärsektoriella kraftsamlingar som är beslutade för fyra år i taget. Utvärderingen har även belyst kraftsamling som metod och arbetssätt för att förstärka genomförandet av strategin och accelerera omställningstakten i Västra Götaland.

Utvärderingen har utförts av WSP. Rapporterna utgör ett av flera underlag i översynen av strategin. För att kunna svara på frågan om nuvarande kraftsamlingar fortsatt är de fyra mest prioriterade områdena att kraftsamla gemensamt kring framåt, behöver vi även väga in analys av samhällets utmaningar och kunskap om hur utvecklingen går i Västra Götaland.

Dags att se över strategin

Nu pågår en översyn av den regionala utvecklingsstrategin. Det innebär att vi gör en uppföljning, genomför dialoger med aktörer och uppdaterar strategin utifrån vad vi kommer fram till i översynen.

